Boekbespreking

R. FECHTER & G. FALKNER, 1990. Weichtiere. Die farbigen Naturführer - Mosaik Verlag, München, 287 pp., 740 kleurenfoto's en enige andere afb., prijs geb. fl. 37,50.

Deze natuurgids wil een inleiding zijn tot de kennis van de weekdieren, in het bijzonder de Europese soorten. In feite gaat het daarbij om twee boeken in één band.

Fechter geeft een goede algemene inleiding en behandelt vervolgens de mariene weekdieren (pp. 9-111), waarbij van keverslakken tot inktvissen alles aan bod komt. Ruim 150 soorten passeren de revue, (vrij) goed tot uitstekend in kleur afgebeeld. Met de beschikbare ruimte wordt niet altijd even zuinig omgesprongen. Dit is zeker niet het meest originele en boeiende deel van de gids, al kan de beginner er al heel wat uit leren. Lindner's "Elseviers gids van de zeeschelpen" (1977) biedt veel meer.

Een totaal andere geest ademt het door Falkner verzorgde tweede deel (pp. 112-280), over de land- en zoetwatersoorten, waarvan er 480 in kleur worden afgebeeld, daarvan 279 levend. Pagina na pagina is hier de bladspiegel volgepropt met informatie en over het algemeen uitstekende afbeeldingen in kleur. Ook de meest ervaren malacoloog zal keer op keer opveren bij unieke foto's van levende slakken, voortkruipend, zoenend ("Küssende Inselschnecke", *Lindholmiola lens*, p. 223, fig. 2), copulerend, ontwakend (p. 13), enz. Wat een werk moet het geweest zijn om al die levende slakken te fotograferen! Zo zijn er bijv. opnamen van negen soorten levende Vitrinidae. Ook de zoetwatermossels worden fraai afgebeeld. Bij alle soorten wordt de herkomst van het afgebeelde exemplaar vermeld. Op tal van plaatsen worden wetenswaardigheden in de tekst geweven, zodat deze natuurgids ook een soort leesboek is. Zo wordt bijv. op pp. 272-273 iets over het effect van zure regen verteld en getoond. Nadat er lange tijd nauwelijks afbeeldingen in kleur van levende Europese slakken te vinden waren, zijn er nu dus in één jaar twee boeken met tal van dergelijke illustraties verschenen (zie ook de bespreking van Bogon's boek, p. 8).

Een determineerboek voor de Europese malacofauna is deze gids overigens niet. Niet alle soorten worden namelijk behandeld, waarbij onduidelijk blijft wat precies de criteria voor opname zijn. De beginner die namen wil weten, zal het dan ook lang niet altijd gemakkelijk hebben met Falkner's werk, ook al omdat de beschrijvingen soms onvoldoende zijn voor een zekere identificatie (bijv. bij de *Albinaria*'s, p. 157). De naamgeving is op diverse plaatsen bovendien geavanceerd, om niet te zeggen (erg) ongebruikelijk. De auteur komt daarbij als een "splitter" over en loopt kennelijk herhaaldelijk vooruit op nog te publiceren wetenschappelijk werk. Hierbij valt te hopen dat die publicaties in de vakliteratuur er snel zullen komen. Iets dergelijks geldt ook voor sommige opvattingen over soorten en ondersoorten; daarbij wordt wel eens een niet gangbare opvatting geponeerd, zònder bijbehorende argumentatie (bijv. bij de *Urticicola*- en de *Lindholmiola*-soorten). Een natuurgids is daarvoor ook niet de plaats; moeten die opvattingen dan wel al geventileerd worden? De auteur vond kennelijk van wel. Een natuurgids is in elk geval niet de plaats om een nieuwe ondersoort te beschrijven, wat vreemd genoeg door H. Nordsieck op p. 276 gebeurt.

Het boek geeft achterin een systematisch overzicht (naamlijst) van de weekdieren, een korte verklarende woordenlijst met vaktermen, een summiere inleiding tot de literatuur (waarin de Nederlandse gidsen ontbreken) en een verwijzing naar de drie Duitse malacologische verenigingen.

Wie alleen in mariene weekdieren geïnteresseerd is, kan het ook zonder deze natuurgids doen. Wie zich daarentegen ook maar enigszins serieus voor land- en zoetwatermollusken interesseert, moet dit boek zonder meer aanschaffen.

E. GITTENBERGER